

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/73/2023
Identifikačné číslo spisu:	7112230721
Dátum vydania rozhodnutia:	15.05.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7112230721.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R. N., narodeného XX. O. XXXX, G., W. XXXX/X, zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Kusom, Michalovce, Námestie Osloboditeľov č. 10 proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Mestskom súde Košice č.k. 40C/13/2022, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 10. júla 2023 sp. zn. 3Co/59/2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 10. júla 2023 sp. zn. 3Co/59/2022 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým uznesením podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zmenil rozsudok Okresného súdu Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) zo dňa 9. apríla 2018 č.k. 19C/325/2012-630 vo výroku o trovách konania tak, že „žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal“.

1.1 V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že rozsudkom zo dňa 9. apríla 2018 č.k. 19C/325/2012-630 súd prvej inštancie zastavil konanie o zaplatenie sumy 997,89 eura s prísl.; žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 24 000 eur s 8,75 % úrokom z omeškania od 21. augusta 2012 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku; v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 92 %. Týmto rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o peňažnom nároku žalobcu titulom náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady škody. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 22. mája 2019 sp. zn. 1Co/265/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti vyhovujúceho výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 15 000 eur s 8,75 % úrokom z omeškania od 22. augusta 2012 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v zamietajúcom výroku. Zmenil rozsudok v prevyšujúcom vyhovujúcom výroku na sumu 15 000 eur s príslušenstvom tak, že žalobu v tejto časti zamietol a zmenil rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

1.2. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 27. januára 2022 sp. zn. 2Cdo/172/2021 zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22. mája 2019 sp. zn. 1Cdo/265/2018 vo výroku o trovách konania a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie žalobcu a žalovanej v prevyšujúcej časti odmietol a stranám sporu náhradu trov dovolacie konania nepriznal (spomínanému rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky predchádzal nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. mája 2021 sp. zn. I. ÚS 47/2021 - pozn. dovolacieho súdu).

1.3. Krajský súd v Košiciach po vrátení veci preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce v napadnutom výroku o trovách konania postupom podľa § 379 v spojení s § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné. V prejednávanej veci sa žalobca domáhal vo vzťahu k žalovanej zaplattenia sumy 100 000 eur, avšak jeho úspech bol čiastočný, iba čo do sumy 15 000 eur s príslušenstvom. Uznesením z 10. júla 2023 sp. zn. 3Co/59/2022 odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal v zmysle § 255 ods. 2 CSP.

2. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) podal dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňoval ustanovením § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Namietal, že odvolací súd (opätovne) aj vo svojom ďalšom rozhodnutí zdôvodnil len výrok o trovách konania, nie zmenený výrok o trovách pred súdom prvej inštancie a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal. Napadnuté rozhodnutie nie je zdôvodnené tak, ako vyžaduje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP. Žalobca vyslovil presvedčenie, že je ho nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Na túto argumentáciu nedostal odpoveď. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k § 142 ods. 3 O.s.p., konkrétne uznesenie zo dňa 05. augusta 2010, sp. zn. 3 M Cdo 14/2009. Z uvedených dôvodov žalobca Najvyšší súd Slovenskej republiky žiadal, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil a priznal mu trovy konania tak, ako ich špecifikoval alternatívne napadnuté rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Žalovaná sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

5. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Keďže v danom prípade žalobca podaným dovolaním napadol rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku o trovách konania, dovolací súd sa v prvom rade zaoberal otázkou prípustnosti takéhoto dovolania.

9. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

10. Ústavný súd už v uznesení zo 17. septembra 2019 č. k. I. ÚS 387/2019-26 poukázal na to, že problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku sa zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom vyslovil názor, že „...ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o matérii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Aj rozhodnutie vo veci samej (t. j. meritórne rozhodnutie) je svojou podstatou a svojimi dôsledkami rozhodnutím, ktorým sa konanie o predmete sporu končí, avšak pre účely posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP takéto rozhodnutie nemožno zaradiť do skupiny rozhodnutí „ktorým sa konanie končí“, pretože pre tento účel je už zaradené do skupiny rozhodnutí „vo veci samej“. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvoinštančného súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené. Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvoinštančný súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“.

10.1. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania, a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 ústavy, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Občianskom súdnom poriadku účinnom do 30. júna 2016 (§ 142 a nasl.), resp. v Civilnom sporovom poriadku účinnom od 1. júla 2016 (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu. Trovy vynaložené účastníkom konania (sporovou stranou) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným

postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelne vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má účastník (sporová strana) nárok na náhradu trov konania, pretože mal vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne; to platí aj pre trovy právnej služby (viď. II. ÚS 78/03, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 83/2018).

10.2. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval dovolací súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach (8 Cdo 266/2019, 8 Cdo/111/2019, 4 Cdo 70/2020, 4 Cdo 155/2020, 4 OCdo 69/2022, 2 Cdo 89/2020 a iné).

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

12. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal, že odvolací súd (opätovne) aj vo svojom ďalšom rozhodnutí zdôvodnil len výrok o trovách konania, nie zmenený výrok o trovách pred súdom prvej inštancie a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal. Výslovil presvedčenie, že je ho nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

15. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu

(napr. I. ÚS 188/06).

16. V danom prípade dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho treba považovať za nepreskúmateľné.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že z hľadiska výsledku sporu bol žalobca čiastočne úspešný, keďže odvolací súd rozsudkom z 22. mája 2019 sp. zn. 1Co/265/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti vyhovujúceho výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 15 000 eur s 8,75 % úrokom z omeškania od 22. augusta 2012 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v zamietajúcom výroku. Zmenil rozsudok v prevyšujúcom vyhovujúcom výroku na sumu 15 000 eur s príslušenstvom tak, že žalobu v tejto časti zamietol a zmenil rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal. Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 27. januára 2022 sp. zn. 2Cdo/172/2021 vyššie uvedený rozsudok Krajského súdu v Košiciach zrušil vo výroku o trovách konania a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie, nakoľko vo veci konajúci dovolací senát dospel v bode 28 rozhodnutia k záveru, „...že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia o trovách konania odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016, a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci. Dovolací súd mal za to, že odvolací súd v prípade odôvodnenia trov odvolacieho konania konštatoval čiastkový úspech oboch strán, čím nepriznal náhradu trov odvolacieho konania ani jednej zo strán. Jeho odôvodnenie však vôbec nedáva odpoveď, prečo odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie č. k. 19C/325/2012-630 vo výroku o trovách konania, v ktorom súd prvej inštancie priznal náhradu trov konania žalobcovi. Dovolací súd konštatoval, že odvolací súd tento záver, v ktorom zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie náležite neodôvodnil. Dovolací súd tak mal za to, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v predmetnej veci je nedostatočne odôvodnené v otázke nepriznania trov konania. Na základe uvedeného dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k trovám konania je nepreskúmateľné a arbitrárne, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.“ Následne odvolací súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol postupom podľa § 255 ods. 2 CSP, keď žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania, čo odôvodnil čiastočným úspechom každej zo strán sporu.

18. Viazanosť právnym názorom vyjadreným v kasačnom rozhodnutí inštančne vyššieho súdu vyplýva zo zmyslu kasácie v právnom poriadku. Zároveň je vykonaním ústavného princípu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktorého je integrálnou súčasťou. Záväznosť rozhodnutia súdu je jeho vlastnosť, v dôsledku ktorej má rozhodnutie účinky, ktoré založiť má. Právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu, a to na jednej strane záväznosť precedenčnú alebo judikatórnu (v inej než prejednávanej skutkovo a právne obdobnej veci), na druhej strane záväznosť kasačnú alebo inštančnú (v tej istej priamo prejednávanej veci). Základným znakom precedenčnej záväznosti je, že presahuje judikátorne hranice tej-ktorej prejednávanej veci, má všeobecný význam a týka sa bližšie neurčeného okruhu skutkovo a právne obdobných prípadov. Pre precedenčnú záväznosť je typické aj to, že pri nej existuje možnosť súdu nižšej inštancie nepodriaďiť sa právnemu názoru vyššieho stupňa vtedy, keď reflektuje právne závery vyššieho súdu vyslovené v inej právnej veci. V takom prípade právny odklon náležite vysvetlí. Účinky kasačnej záväznosti sú však výrazne iné. Požiadavky reflektovania právneho názoru najvyššieho súdu zaujaté v tej istej právnej veci a vyjadrené v jeho zrušujúcom rozhodnutí sú pri následnom rozhodovaní odvolacieho súdu výrazne prísnejšie, než v prípade precedenčnej (judikátornej) záväznosti. Pre konanie po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom platí bezvýnimčne zásada viazanosti a podriadenosti (odvolacieho alebo prvoinštančného súdu) právnym názorom vysloveným dovolacím súdom. Kasačná (inštančná) záväznosť môže byť reflektovaná len bezpodmienečným rešpektovaním rozhodnutia najvyššieho súdu. V konaní nasledujúcom po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu nemá odvolací súd žiadny priestor pre úvahy, či bude alebo nebude rešpektovať právny názor najvyššieho súdu (uznesenie najvyššieho súdu z 31. marca 2016 sp. zn. 3 Cdo 12/2016, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 76/2016).

19. V danej veci odvolací súd po zrušení rozsudku a vrátení mu veci na ďalšie konanie nepostupoval v súlade s vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu o nedostatočnom odôvodnení v otázke nepriznania trov konania žiadnej zo strán sporu, nakoľko v (novom) dovolaní napadnutom uznesení zmenu rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania, resp. nepriznanie trov konania žalobcovi nijako nezdôvodnil. Odvolací súd len chronologicky v bodoch 1. až 8. rozhodnutia zhrnul doterajší priebeh konania, následne odcitoval zákonné ustanovenia o trovách konania a uviedol ich rozbor (viď body 7 až 9 rozhodnutia) a napokon v bode 10 uviedol, že „...v prejednávanej veci sa žalobca domáhal vo vzťahu k žalovanej zaplattenia sumy 100 000 eur, avšak jeho úspech bol čiastočný, iba čo do sumy 15 000 eur s príslušenstvom. Každá zo strán teda v prejednávanej veci mala úspech len čiastočný preto postupom podľa § 255 ods. 2 CSP žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania“. Odvolací súd sa ale úplne opomenul zaoberať pre rozhodnutie podstatným tvrdeniami žalobcu, a síce „že je ho nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu“. Na túto argumentáciu nedostal žiadnu odpoveď, aj keď odvolaciemu súdu musela byť už z doterajšieho priebehu konania známa (viď čl. 775 spisu). V uvedenom smere dovolací súd dáva odvolaciemu súdu do pozornosti rozhodnutie najvyššieho súdu z 30. júla 2019 sp. zn. 4Cdo 34/2018.

20. Úlohou odvolacieho súdu bolo po zrušujúcom rozhodnutí najvyššieho súdu jasným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnať sa so všetkými skutočnosťami, ktoré boli pre rozhodnutie podstatné a právne významné, uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie o náhrade trov konania založil; svoju povinnosť si ale riadne nesplnil.

21. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania je nepreskúmateľné, čím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

22. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

23. Nad rámec uvedeného dovolací súd k ďalšiemu uplatnenému dovolaciemu dôvodu žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uvádza, že podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP. Podľa § 357 písm. m) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania.

23.1. Z citovaných ustanovení vyplýva, že prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania, ktorú dovolateľ vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP (obdobne viď bod 27 uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2017, sp. zn. I. ÚS 56/2017).

24. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.